Ympäristöministeriö NEUVOSTORAPORTTI YM2016-00198

RYMO Maijala Olli(YM) 06.06.2016

Asia

Epävirallinen kaupunkiasioista vastaavien ministerien kokous, 30.5.2016 Amsterdam

Kokous

Epävirallinen kaupunkiasioista vastaavien ministerien kokous 30.05.2016

Epävirallisessa kaupunkiasioista vastaavien ministerien kokouksessa keskusteltiin eri toimijatahojen yhteistyön kehittämisestä ja vaikuttavuuden parantamisesta kaupunkiasioissa. Kokouksessa käsiteltiin yhteistä julkilausumaa (Pact of Amsterdam), joka määrittää pääpiirteet EU:n uudelle ja vapaaehtoiselle kaupunkiagendan yhteistyökehykselle. Jäsenmaat tukivat julkilausumaa ja se tuli hyväksytyksi. Kokouksessa myös esiteltiin uuden yhteistyökehyksen mukaisten neljän ensimmäisen kumppanuusryhmän (teemoina kaupunkiköyhyys, asuminen, ilman laatu ja maahanmuuttajien kotouttaminen) jo käynnistynyttä toimintaa. Suomesta kokoukseen osallistui maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen.

Alankomaiden koolle kutsuman epävirallisen ministerikokouksen pääaiheena oli Amsterdamin julkilausuman (Pact of Amsterdam) hyväksyminen. Julkilausuma määrittää pääpiirteet EU:n uudelle ja vapaaehtoiselle kaupunkiagendan yhteistyökehykselle. Yhteistyöhön osallistuvat keskeiset tahot esittivät näkemyksiään kaupunkiagendasta ja ottivat kantaa julkilausumaan.

Komission varapuheenjohtaja Šefčovic toi esille keskeisiä eurooppalaisten kaupunkien haasteita, kuten energiajärjestelmien muutoksen, ja kaupunkiagendan mahdollisuuksia haasteisiin vastaamisessa erityisesti päästökaupan ulkopuolisilla sektoreilla kuten rakennuksissa ja liikenteessä. Aluekomissaari Crețu painotti, että kaupunkiagenda on nimenomaan käytännön toteuttamista ja läheistä yhteistyötä kumppanuusryhmissä. Parlamentin aluekehitysvaliokunnan puheenjohtaja Mihailova viittasi parlamentin syyskuussa 2015 antamaan päätöslauselmaan, jossa ilmaistaan vahva tuki kaupunkiagendan luomiselle. Eurocities -järjestön puheenjohtaja Rolland toivoi komission nimeävän jatkossa erityisen kaupunkiasioiden lähettilään. Euroopan paikallis- ja aluehallintojen järjestön CEMR:n puhemies Reepalu painotti pienten ja keskisuurten kaupunkien merkitystä sekä CEMR:n tukea paitsi kaupunkiagendalle myös jäsenmaiden yhteistyönä kehitetylle kestävän kaupungin itsearviointityökalulle (RFSC). Alueiden komitean puheenjohtaja Markkula viittasi komitean kaupunkiagendaa tukevaan lausuntoon huhtikuussa 2016, mutta ilmaisi samalla hieman pettyneensä julkilausuman sanamuotoihin, joita ei pitänyt kovin kunnianhimoisina. Amsterdamin kaupunginjohtaja van der Laan toi esille Euroopan pääkaupunkien johtajien huhtikuussa 2016 hyväksymän julistuksen, jossa tuetaan kaupunkiagendan luomista EU:lle.

Paikalla olleista jäsenmaista kaikki käyttivät puheenvuoron, ja tuki kaupunkiagendalle ja julkilausumalle oli yksimielinen. Puheenjohtajamaa oli ennalta pyytänyt jäsenmaita tuomaan esille omia prioriteettejaan kaupunkiagendalle. Esille tuotujen teemojen kirjo oli varsin suuri. Suomi korosti puheenvuorossaan agendan työtapojen joustavuutta ja läpinäkyvyyttä sekä pienten ja keskisuurten kaupunkien ja kaupunkien ja maaseudun vuorovaikutuksen merkitystä. Teemoista Suomi nosti esiin

älykkään ja vihreän kaupunkikehityksen, erityisinä esimerkkeinä pääkaupunkiseudun Smart & Clean –hankkeen sekä kiertotalouden, erityisesti ravinnekierron ja ruokaturvallisuuden haasteet yhdyskuntakehityksessä. Pienten ja keskisuurten kaupunkien merkityksen toivat esille monet muutkin maat. Sosiaalisen osallisuuden, kaupunkiköyhyyden ja maahanmuuttajien kotouttamisen teemat tulivat myös laajalti esille. Ruotsi painotti omassa puheenvuorossaan kestävää kehitystä, digitalisaatiota, sukupuolten tasa-arvoa sekä sosiaalista osallisuutta ja kotouttamista, Tanska taas paikallislähtöisten innovatiivisten ratkaisujen merkitystä ja agendan mahdollisuuksia paremman säätelyn kehittämisessä. Viro totesi, että digitaalinen rakennemuutos tulee olemaan yksi Viron tulevan EU-puheenjohtajuuskauden prioriteetteja.

Kokouksessa esiteltiin myös kaupunkiagendan uuden yhteistyökehyksen mukaisten neljän ensimmäisen kumppanuusryhmän jo käynnistynyttä toimintaa. Ranskan ja Belgian koordinoima kaupunkiköyhyys-kumppanuusryhmä keskittyy erityisesti köyhyyden vähentämiseen ja osallisuuden lisäämiseen heikosti kehittyneillä kaupunkialueilla. Ryhmän tavoitteena on toimintasuunnitelman valmistuminen vuoden 2016 loppuun mennessä. Alankomaat koordinoi kaupunkien ilman laatuun keskittyvää kumppanuusryhmää, jonka jäsenenä on myös Helsingin kaupunki. Ryhmän toimintasuunnitelma on valmis. Kohtuuhintaisen asumisen kumppanuusryhmää koordinoi Slovakia, jolle teema on myös alkavan puheenjohtajuuskauden prioriteettiteema kaupunkiasioissa. Kumppanuusryhmä keskittyy erityisesti EU:n valtiontukisäätelyn vaikutuksiin kansallisiin asuntopolitiikkoihin, energiatehokkuuden ja kohtuuhintaisuuden suhteeseen sekä maapolitiikkaan. Amsterdamin kaupunki koordinoi maahanmuuttajien ja pakolaisten osallisuuden kumppanuusryhmää, jonka yhtenä jäsenenä on Helsingin kaupunki.

Hollantilainen Europa Decentraal –organisaatio esitteli puheenjohtajamaan pyynnöstä tekemäänsä selvitystä konkreettisista tilanteista, joissa on parantamisen varaa EU-säännöksissä paikallis- ja aluetasolla, ja Amsterdamiin sijoittuva Pakhuis de Zwijger –organisaatio esitteli luomansa Euroopan laajuisen yhteistyöalustan ”New Europe – Cities in Transition” tuloksia. Alusta kytkee yhteen 80 eurooppalaisen kaupungin omat kansalaisjärjestöjen ja muiden kaupunkikehittämisen aktiivitahojen vastaavat alustat. Kokouksen lopuksi tulevat EU-puheenjohtajamaat Slovakia ja Malta esittelivät lyhyesti omien puheenjohtajuuskausiensa prioriteetteja ja aikatauluja. Slovakia jatkaa kaupunkiagendan kehitystyötä, painopisteenään kohtuuhintainen asuminen. Valmistelut kytkeytyvät tiiviisti YK:n Habitat III-konferenssin valmisteluihin. Maltan prioriteetteja ovat meriasiat ja maahanmuutto, erityisesti Välimeren kontekstissa.

Suomen edustajat

Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen
YM neuvotteleva virkamies Olli Maijala

Asiakirjat

Amsterdamin julkilausuma Establishing the Urban Agenda for the EU “Pact of Amsterdam”. Agreed at the Informal Meeting of EU Ministers Responsible for Urban Matters on 30 May 2016 in Amsterdam, The Netherlands.

Liitteet

Viite

Asiasanat	kaupunkikehitys, aluepolitiikka
Hoitaa	**TEM, YM**
Tiedoksi	ALR, EUE, LVM, MAVI, MMM, OKM, SM, STM, UM, VM, VNK